

Facultaire
Studentenraad

MAATSCHAPPIJ- EN
GEDRAGWETENSCHAPPEN

**Aan de decaan van de FMG,
Prof. Dr. Ir. J. Brug
Nieuwe achtergracht 166, D6.21
1018 WV Amsterdam**

Nieuwe Achtergracht 127
1018 WS Amsterdam
(020) 525 6347
fmg@studentenraad.nl
studentenraad.nl/fmg

Datum	22-03-2018	Ons kenmerk	A2000-2
Contactpersoon	Gianluca Coster & Javier Koole	E-mail	fmg@studentenraad.nl
Bijlage(n)	0		
Betreft	Academische duurzaamheid op de FMG		

Geachte decaan, beste Hans,

Middels deze brief wil de Facultaire Studentenraad der Maatschappij- en Gedragswetenschappen (Hierna: FSR FMG) u een ongevraagd advies geven aangaande academische duurzaamheid op de Faculteit der Maatschappij- en Gedragswetenschappen (Hierna: FMG). Wij willen u adviseren om vakken die duurzaamheidskwesties aankaarten te stimuleren binnen de FMG. Met academische duurzaamheid bedoelen we:

Het aanbieden van onderwijs of het creëren van een omgeving waarin studenten de mogelijkheid hebben om te leren over duurzaamheid en de kwesties die daarbij passen. Hierbij staat centraal de invloed die huidige generaties op de leefomstandigheden van toekomstige generaties hebben, zowel in de positieve als in de negatieve zin. Dus het leren kritisch analyseren en oplossen van deze kwesties waarbij er ook geanticipeerd wordt op de toekomstige mogelijkheden omtrent duurzaamheid.¹

Het stimuleren van vakken die duurzaamheidskwesties aankaarten is nuttig en nodig omdat de duurzaamheidsproblematiek een van de belangrijkste kwesties binnen de huidige samenleving is.² Niet alleen technologische ontwikkelingen, maar ook de inrichting van de samenleving op een duurzame manier is noodzakelijk om duurzaamheid volledig te laten slagen binnen onze samenleving. Daarom bepleiten wij dat de FMG meer gaat bijdragen aan deze kwestie.

---

¹ Parafrase en verleend uit de volgende bronnen: Green Office UvA 2017; Wiek, Withycombe, and Redman 2011

² UNEP 2015

Vraag naar meer duurzaamheidsvakken op de FMG

De Green Office UvA heeft een inventarisatie gedaan naar de duurzaamheidsvakken op de UvA. Hun definitie van duurzaamheid is:

“Development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own need by maintaining ecosystem services. Ecosystem services are the benefits people obtain from ecosystems” (Green Office UvA 2017:6).

Ze hebben gekeken naar vakken die binnen deze definitie vallen. Uit hun onderzoek bleek dat de Faculteit der Natuurwetenschappen Wiskunde en Informatica (Hierna: FNWI) meer dan 60 vakken aanbiedt met betrekking tot duurzaamheid en de FMG maar 12. (Green Office UvA 2017). Van deze 12 vakken zijn er maar 6 die zich specifiek richten op duurzaamheidskwesties. De andere 6 relateren hier slechts gedeeltelijk aan. Dat er zo weinig vakken zijn die over deze kwestie gaan vinden we een gemiste kans voor de studenten op de FMG. Duurzaamheid is ten slotte een kwestie die speelt in de hele samenleving en die dus een prominentere plek moet krijgen in de sociale wetenschap.

Tijdens de *strategiedag* van 14 februari 2018 kwam vooral naar voren dat de FMG zijn maatschappelijke relevantie en impact wil vergroten. Daarbij werd interdisciplinariteit op de FMG als een belangrijk aspect beschouwd dat nagestreefd zou moeten worden. Zich meer richten op duurzaamheidskwesties is een heel goede methode om dat te bereiken. Het negeren van deze kwestie en het niet aanpassen van ons gedrag op het veranderende leefklimaat kan serieuze negatieve gevolgen hebben. Variërend van grote humanitaire rampen tot migratiestromen. Deze impact kan voorkomen worden als we ons intensief inzetten op duurzaamheid waarbij we klaar staan voor systeemveranderingen die op elk vlak denkbaar zijn. Bovendien kunnen deze systeemveranderingen niet opgelost worden door te kijken naar slechts één discipline, interdisciplinariteit is een hoofdaspect om duurzaamheidskwesties te analyseren en op te lossen. Hierdoor creëert het richten op duurzaamheidsvakken een win-win situatie.

Niet alleen de FSR FMG vindt academische duurzaamheid belangrijk. Uit ons onderzoek waar 83 FMG studenten aan mee hebben gedaan blijkt dat zij dit ook van groot belang vinden.³ Zo geeft een ruime meerderheid (79,51%) van onze respondenten aan dat duurzaamheidsvakken binnen de FMG belangrijk zijn. Verder geeft 55,42% van de studenten aan dat duurzaamheidskwesties niet worden behandeld in hun vakken. Zo zei één respondent:

---

³ Zie tabel 1-4 voor meer informatie.

"I study Psychology and do the Honours programme. I love taking courses from a wide array of subject, and sustainability is something I find very interesting, yet I can't remember coming into contact with courses on this that I could take".⁴

Ook geeft 42,11% aan dat er niet genoeg duurzaamheidsvakken zijn binnen de FMG terwijl maar 10,53% aangeeft van wel. Verder is 47,37% er niet zeker van of de FMG genoeg duurzaamheidsvakken aanbiedt.⁵ Hieruit blijkt dat een groot aantal studenten duurzaamheidsvakken van belang vindt en er ook interesse in heeft. Tegelijkertijd geeft 75,90% van de studenten aan dat ze geen duurzaamheidsvakken hebben gevolgd op de FMG. Deze gegevens geven een indicatie dat er meerdere studenten zijn die een groter aanbod willen van vakken omtrent duurzaamheid.

Aanbevelingen om academische duurzaamheid te stimuleren

Aan de hand van de argumenten en bovenstaande gegevens wil de FSR FMG een aantal aanbevelingen doen waarvan wij denken dat die in lijn zijn met de doelstellingen van de faculteit en de wensen van de student. Daarom hebben we gekeken naar mogelijkheden om aan de vraag voor duurzaamheidsvakken binnen de FMG te voldoen. Idealiter zou het gunstiger zijn om meer vakken toe te voegen die gaan over duurzaamheid, maar dit is niet noodzakelijk om de duurzaamheidskwestie vaker aan bod te laten komen binnen de FMG. Er kunnen namelijk ook gesprekken gevoerd worden met de FMG docenten over de mogelijkheid om duurzaamheid vaker in huidige vakken aan bod te laten komen.

Verder hebben we gesproken met Coyan Tromp 'Curriculum Developer and Assistant Professor van Future Planet Studies (hierna: FPS). Uit dit gesprek kwam naar voren dat er verschillende vakken zijn binnen FPS die FMG-studenten als bijvakken kunnen volgen. In de onderstaande tabel zult u zien om welke vakken het gaat:

	Jaar 1	Jaar 2
Blok 1	<i>-Toekomst perspectief voor de aarde*</i>	<i>-Dealing with Complex problems: the Food Issue*</i> <i>-Governance & Systemic Transformation* (pas in 2019)</i>
Blok 2		<i>-Political economy of transnational Food Chains** (pas in 2019)</i>
Blok 3		<i>Future of Food**</i>
Blok 4	<i>-Kwaliteit van leven*</i>	<i>-Water Quality*</i> <i>Spatial Implications of Environmental Change*</i>
Blok 5	<i>-Milieu-Economie*</i>	<i>-Water Governance **</i>

(Noot: de * staat voor dat FMG studenten zonder extra kwalificaties erbij kunnen. Vakken met ** houden in dat FMG studenten een extra kwalificatie of voorafgaande kennis nodig heeft om dit vak te kunnen volgen.)

⁴ Directe citaat van een antwoord uit de enquête.

⁵ Bij deze cijfers moet wel vermeld worden dat we een non-response hadden van 7.

Deze vakken kunnen FMG studenten volgen en de FSR FMG wil daarom aanbevelen daar meer ruchtbaarheid aan te geven zodat FMG studenten weten dat ze deze vakken kunnen volgen. Hierdoor geven we niet alleen studenten de ruimte om meer duurzaamheidsvakken te volgen, maar stimuleren we ook interdisciplinariteit. We zouden daarom graag in gesprek willen met Bureau Communicatie en ICTS om ervoor te zorgen dat studenten hiervan op de hoogte zijn zodat studenten die extra duurzaamheidsvakken willen volgen daar nu al toe in staat worden gesteld. Wel willen wij onderschrijven dat dit een tijdelijke oplossing is omdat wij graag zien dat de faculteit hier zelf meer aandacht aan gaat besteden en studenten hier meer keuze in geeft. Om deze reden geven we hier onder aanbevelingen hoe de FMG meer aandacht kan besteden aan duurzaamheid.

Het is tijd voor een minor duurzaamheid op de FMG

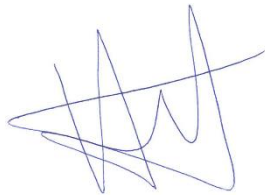
Tijdens de strategiedag, werd interdisciplinariteit genoemd als een als een goed middel om de kwaliteit van het onderwijs op een efficiënte manier te verhogen. Duurzaamheid is een goed voorbeeld van een vak dat te allen tijde vanuit verschillende disciplines moet worden belicht en valt onmogelijk vanuit één discipline te benaderen. De FSR ziet daarom als ideaalbeeld een faculteitsbrede minor waarin interdisciplinariteit en duurzaamheid samenkomen. Wij denken dat het samenbrengen van kennis van verschillende opleidingen binnen de faculteit zorgt voor een uniek programma. Een programma dat enerzijds kan zorgen voor zeer relevante kennis met maatschappelijke impact en aan de andere kant ook zorgt voor aantrekkingskracht bij nieuwe studenten. We weten immers dat duurzaamheid grote populariteit geniet bij programma's zoals FPS. Deze kwestie is van belang voor de nieuwe generatie studenten. Het oprichten van deze minor zal ervoor kunnen zorgen dat er meer inkomsten komen voor FMG doordat het de instroom van studenten mogelijk zou kunnen vergroten. Natuurlijk realiseren we ons dat dit veel tijd kost en dat dit een project kan zijn voor de langere termijn. Daarom moet er worden gekeken naar de mogelijkheden die nu al bewerkstelligd kunnen worden binnen de faculteit en ook hier hebben wij gesprekken over gevoerd.

We hebben met Elias den Otter (junior docent ASW) en Coyan Tromp gesproken en zij hebben twee mogelijkheden belicht. De eerste mogelijkheid gaat over een samenwerking tussen FPS en de FMG. Dit komt voort uit een wederzijdse interesse voor elkaars onderzoeksgebieden op het gebied van duurzaamheid. Omdat de FPS graag meer kennis wil vergaren over de sociale aspecten van duurzaamheid en tegelijkertijd wil de FMG zijn expertise op het gebied van duurzaamheid vergroten. Een andere reële mogelijkheid die aangedragen wordt is praktischer van aard. Het idee om de ASW en SGIP-vakken zo in te delen binnen de academische kalender

dat ze opeenvolgend zijn en daardoor omgevormd kunnen worden tot een minor.⁶ Gesprekken omtrent deze minor zijn al gaande binnen de FMG en de FSR wil benadrukken dat hier ook draagvlak voor is onder studenten. Bovendien lijkt dit een mogelijkheid die binnen de middelen past van de faculteit en ook daardoor een reële kans biedt het aanbod van duurzaamheid binnen de faculteit efficiënt te vergroten. Coyan en Elias hebben alvast een eerste aanzet gedaan door een duurzame track te ontwikkelen in de minor Urban Studies, die zowel door ASW studenten in de vorm van een domein kan worden gevolgd maar ook als minorstudent in de vorm van een minor Urban Studies. Daarom wil de FSR FMG u aanbevelen om een keer een gesprek aan te gaan met Elias en Coyan om dit plan nog verder uit te werken. Daarbij zouden we het op prijs stellen als de FSR FMG betrokken blijft bij dit proces.

Gaarne tot nadere toelichting bereid.

Met vriendelijke groet,

Geertje Hulzebos
Voorzitter

---

⁶ Zie hier de vakken die relateren aan het duurzaamheidsonderwerp bij ASW:
<http://www.studiegids.uva.nl/xmlpages/page/2017-2018/zoek-opleiding/opleiding/2852/10802573>

Appendix

Tabel 1

Courses at the FMG that focus on sustainability are important.

Strongly agree	38,55%
Agree	40,96%
Neutral	9,64%
Disagree	6,02%
Strongly Disagree	4,82%
N	83

Tabel 2

Courses within my programme do take sustainability subjects into account.

Strongly agree	7,23%
Agree	20,48%
Neutral	16,87%
Disagree	36,14%
Strongly disagree	19,28%
N	83

Tabel 3

Do you think that there are sufficient courses that specify to sustainability at the FMG?

Yes	10,53%
Maybe	47,37%
No	42,11%
N	76

(Noot: hier was een non-response van 7 respondenten)

Tabel 4

Did you take courses that specify on sustainability within the FMG?

Yes	24,10%
No	75,90%
N	83
